

El servei militar

Vivència i memòria

Text > JOSEP CLARA, historiador i coordinador del dossier

Molt sovint, quan es parla de l'exèrcit, es fa referència als quadres professionals, però realment l'exèrcit no podria existir sense la tropa, sense els soldats, els subordinats que formen la majoria del col·lectiu. Un col·lectiu que tenia com a missió —segons la Llei orgànica de l'Estat franquista— garantir la unitat i la independència de la pàtria, la integritat dels territoris, la seguretat interior i la defensa de l'ordre institucional, uns termes força similars als que figuren a la Constitució de l'any 1978, llevat del de la seguretat interior, tasca més pròpia dels cossos i les forces de seguretat.

Sense la pretensió d'esgotar el tema, aquest dossier tracta de la prestació del servei militar en l'etapa que va

des del 1940 (és a dir, des de la desmobilització dels combatents de la Guerra Civil i l'establiment de la nova mili de la dictadura) fins al final del servei obligatori que imperava el règim del 1978.

Després d'una panoràmica general, aspectes concrets de la realització del servei militar s'illuminen a través de la vivència i la memòria de protagonistes en àmbits diferents de l'exèrcit de terra, mar i aire. El record del servei militar, que s'efectuava en una edat crítica en l'evolució personal, és d'aquells que solen perdurar al llarg de la vida, i l'experiència és repetidament descrita com a contratemps, malson i pèrdua de temps pels testimonis aplegats.

La mili extraordinària, protagonitzada pels que unien al privilegi d'universitari el d'oficial o suboficial de com-

>> *Ejura de bandera de l'any 1978 a Sant Climent Sescebes. (Foto: AJUNTAMENT DE GIRONA. CRDI. NARCÍS SANS PRATS.)*

plement, és exemplificada per mitjà de personatges que posteriorment van assolir llocs rellevants en la societat catalana i espanyola. Ells van seguir la Milícia Universitària, que va durar de l'any 1941 al 1972 i que va ser continuada per la Instrucció Militar de l'Escala de Complement.

Sant Climent Sescebes va ser l'escenari militar per excel·lència de les comarques gironines. Milers de joves hi van conviure, durant mesos i en un campament, per iniciar-se en el maneig de les armes i el llenguatge castrense, aprendre a desfilars i jurar bandera. La repercussió d'un col·lectiu tan nombrós va deixar una petjada insondable al poble empordanès, ben aprofitada pel comerç mentre va haver-hi reclutes.

La resistència al servei militar va produir pròfugs, objectors de consciència, insubmisos, antimilitaristes... Els Testimonis de Jehovà van ser els primers a desobeir i a ser castigats. Tanmateix, la impopularitat i la conflictivitat de la mili, motivades per raons ben diferents a les de caire religiós, van augmentar i van ser una de les causes que la van fer inviable.

La mili de Franco, també de Suárez, Calvo Sotelo i González, va passar a la història amb Aznar i Pujol, l'any 2001, i els joves d'aquest país es van lliurar d'una de les servituds més pesades i fosques de l'època contemporània. D'aquesta manera, a hores d'ara, l'exèrcit fa el seu paper amb professionals i voluntaris, i allà on s'alçava una caserna poblada d'armes de combat i individus obligats hi floreixen arbres i hi juguen pacíficament infants.